

LEOPOLDON

1/2013

DNES ešte vianočné hviezdy...

Vianočná reminiscencia

lužiacov slávnostnú akadémiu, do ktorej sa zapojili žiaci zo všetkých tried spevom, tancom aj dramatizáciou. Zakrátko okúsili atmosféru predvianočného obdobia a tradičných vianočných zákalačiek aj dospelí na predvianočných trhoch na Námestí sv. Ignáca. Okrem voňavej kapustnice, ktorú

Na príchod Vianoc sa tešili deti aj dospelí. To, že prídu skoro, deti už vedeli po tom, čo ich prišiel do Leopoldova pozdraviť Mikuláš, ktorý pre ne pripravil aj typický predvianočný program. Krátko pred Vianocami však deti ukázali, že aj ony vedia potešiť svojich blízkych a pripravili si pre svojich rodičov aj spo-

s pomocníčkami a pomocníkmi vari- la Dalimíra Štitáková, prilákala vôňa jaterníc, klobás, vareného vína, ale aj čerstvého ovčieho syra a vianočného pečiva aj folklórnikov, ktorí v tematickom pásme Leopoldovčanom pripomenuli, ako sa na Vianoce humorne aj vážne pripravovali naši predkovia.

(jh)

Sneženie a silný vietor komplikovali dopravu

Husté sneženie, silný nárazový vietor a popadané stromy. Aj také boli následky počasia, ktoré v polovici januára niekoľko dní po sebe ochromilo dopravu a skomplikovalo aj obyvateľom nášho mesta cestu do práce a domov. V tretí januárový týždeň prekvapila prudká zmena počasia najmä tých, čo jazdia autom. Vietor a sneh zaviali cesty v priebehu niekoľkých hodín, a to práve v čase, keď sa mnohí ponáhľali z práce autom. A to sa im nevyplatilo, pretože rýchla jazda bola často príčinou, že sa auto doslova zošmyklo z cesty. Počasie komplikovalo situáciu aj na železnici a v železničnej stanici Leopoldov. Aj keď si táto situácia a kolízie na cestách okolo nášho mesta nevyžiadali väčšie zranenia, v ten večer sme mohli vidieť vodičov s autami mimo cesty, pobežujúc pritom okolo auta zháňajúc pomoc. Najhoršia situácia bola od Leopoldova smerom na Madunice, kde je cesta v relatívne malom záreze, a tak vietor z polí nafukoval sneh na cestu aj po prechode odhrňacieho vozidla. Situácii neprispel ani kľukatý pôdorys cesty a relatívne otvorený chotár z pravej strany od Leopoldova. Na tejto ceste skončilo v poli

niekoľko vozidiel. Dva razy na dva dni pomerne silný vietor zaľúkal snehom a zneprehádznil aj cestu vedúcu z Kopaníc na cintorín. Ani odhrňanie ciest v čase, keď sa začal sneh rozpúšťať, nezamedzilo tomu, aby sa snehovú kašu dostávala z okraja ciest naspäť na cesty a najmä na úzkych uliciach mali občania dojem, že kráčajú po mesačnom povrchu – osobitne počas februárového pomerne intenzívneho sneženia.

Na železnici bola najhoršia situácia na bratislavskej hlavnej stanici, mnohé vlaky skončili síce v Bratislave, no na hlavnú stanicu sa nedostali. Najväčšie problémy boli v piatok 18. januára, práve keď mnoho cestujúcich odchádzalo z hlavného mesta na víkend. *„Situácia v Leopoldove sa skomplikovala popoludní, keď vlaky z Bratislavy prichádzali do Leopoldova zmeškané a aj niektoré prípoje na smer Nitra boli zmeškané aj 70 minút. Po odchode z leopoldovskej stanice však motorové osobné vlaky na trati Leopoldov – Nitra jazdili bez problémov. Najväčšie problémy mali vlaky, ktoré mali vychádzať z bratislavskej hlavnej stanice. Neprehjazdnosť výhybiek spôsobila úplnú pa-*

ralyzáciu hlavnej stanice. Komplikácie pretrvávali do neskorej noci a až ráno 19. januára sa situácia s počasím upokojila a vlaky mohli začať jazdiť podľa platného cestovného poriadku," povedala pre časopis Leopoldov hovorkyňa Železničnej spoločnosti Slovensko Slavomíra Šubrtová.

Situáciu s „nahromadenými“ vlakmi na leopoldovskej stanici dezorientovalo cestujúcich, keďže nebolo jasné, ktorý z vlakov bude daným smerom odchádzať skôr. Vestibul leopoldovskej stanice bol nezvyčajne plný šomrajúcimi cestujúcimi. O dopravnú prevádzku sa podobne ako v iných staniách aj v Leopoldove starali zamestnanci a zabezpečovali aktuálne potreby jednotlivých železničných staníc (Piešťany, Leopoldov, Trnava Pezinok), predovšetkým funkčnosť výhybiek, a odstraňovali sneh kvôli bezpečnosti na nástupištiach a staniách. „Ďalší

pracovníci podľa potreby mali nariadenú domácu pohotovosť a boli pripravení nastúpiť do práce. V zálohe bola aj výpomoc z externého prostredia. Všetky postupy a potreby boli koordinované v spolupráci s prednostami železničných staníc, vedúcimi a výpravcami. Taktiež bola v pohotovosti pre potrebu nasadenia snehová kolajová fréza, ktorá je dislokovaná v železničnej stanici Trnava. Ďalší mechanizmus - motorový vozík "MUV" - zabezpečoval podľa potreby prevoz zamestnancov na čistenie nástupíšť na zástavkách," doplnil Lubomír Mitas z odboru komunikácie Železníc Slovenskej republiky. Kalamitná situácia potrvala len do konca týždňa, pretože vonkajšia teplota stúpila nad nulu. Podobná situácia na cestách i železnici sa zopakovala v menšom rozsahu aj v prvej polovici februára.

Martin Jurčo

Foto: juh, www.vlaky.net

16:30 REX Nové Mesto I
KALAMITA BRATISL.HL.ST.-
16:38 R Košice
Lužianky

Príjmy rozpočtu klesnú

Podľa prijatého rozpočtu mesta na tento rok sa ukazuje, že v porovnaní s predchádzajúcimi rozpočtami príjmy mesta v tomto roku klesnú o takmer dvestotisíc eur (6 mil. Sk). Očakáva sa pritom, že príjmy z výnosu dane územnej samosprávy, ktorá je hlavným príjmom mestskej pokladne od štátu, zostanú na takej úrovni ako v minulom roku (710,5 tis. €), ale oproti minulému roku očakáva sa mierny pokles dane z nehnuteľnosti (600 tis. €). Reálny pokles rozpočtu mesta je však zapríčinený výpadkom niektorých dotácií, resp. refundácií, osobitne dotácie za rekonštrukciu parku. Ostatné príjmy by si malo mesto zachovať v podstate na takej úrovni, aké boli v predchádzajúcom roku. Rozpočtované príjmy mesta a na druhej strane aj výdavky by mali dosiahnuť 2 milióny 137 tisíc 61 eur.

Most, ulice, chodníky

Pomerne významnou investíciou z pohľadu rozpočtu aj v tomto roku bude oprava, resp. rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií. V rozpočte je na ňu vyhradených takmer 231 tisíc eur. Ako sa očakávalo, mesto bude pokračovať v rekonštrukcii Holubyho ulice – v tomto roku by sa mala realizovať v úseku od potravín pri základnej škole po odbočenie na Murgašovu ulicu (140 tisíc €). Od rozsiahlejšej rekonštrukcie väčšieho úseku Holubyho ulice (po železničnú stanicu) nateraz poslanci a vedenie mesta upustili, keďže ako prioritné sa ukázalo byť riešenie havarijnej situácie mosta na Trolaskoch, národnej kultúrnej pamiatky, ktorá doteraz napriek svojmu veku, spoločenskému statusu a reálnemu technickému stavu v plnom rozsahu slúžila svojmu pôvodnému účelu. Aj keď sa ukazovalo viacero viac či menej dostupných riešení situácie, v rozpočte poslanci predbežne vytvorili položku na vybudovanie obchádzky mosta (45 tisíc €) a na prípadné odstránenie stĺpov s elektrickým vedením, resp. na preloženie elektrického vedenia (34,6 tis. €). Na konečné riešenie dopravnej situácie v lokalite súvisiacej rekonštrukcie mosta sa zatiaľ čaká, keďže mesto ešte nemá všetky relevantné informácie. Zatiaľ sa ako najpravdepodobnejšia možnosť zdá byť vytvorenie obchádzky po pravej strane mosta (zo strany tenisových kurtov). Financie na samotnú opravu mosta nie sú ešte rozpočtované.

Okrem plánovaného pokračovania výstavby chodníka na Holubyho ulici chce mesto tento rok postaviť nový chodník na začiatku mesta. V súvislosti s postupným dokončievaním sídliska Novopold pôjde o výstavbu chodníka, ktorý bude pokračovaním chodníka jestvujúceho na Hlohovskej ceste k sídlisku na novej Ulici E. Pauloviča (11 tisíc €).

O čosi viac peňazí do škôl

Financovanie menších investičných akcií je naplánované aj pre základnú a materskú školu. V prípade základnej školy sa ráta so zintenzívnením výmeny okien (22 tis. €), s opravami podláh v triedach (12 tis. €) a na konečné technické doriešenie čaká aj vonkajšie školské ihrisko v juhozápadnej časti areálu (29 tis. €). Spolu s prenesenými a originálnymi kompetenciami je v rozpočte pre základnú školu vyhradených 676,5 tis. eur. V materskej škole mesto plánuje v tomto roku prispieť na rekonštrukciu kuchyne (10 tis. €), na opravu podláh (2 tis. €) a väčšou investíciou by mala byť naplánovaná rekonštrukcia oplotenia materskej školy (26 tisíc €). Spolu s prenesenými a originálnymi kompetenciami je v rozpočte pre materskú školu vyhradených na tento rok 235,5 tis. €.

(jh)

Mesto kúpilo bývalú budovu polície

Okrem kina, ktoré mesto kúpilo od pôvodnej majiteľky v roku 1996 za necelé dva milióny korún, nemá mesto vo svojom majetku žiadne vhodné budovy, ktoré by mohlo využívať po-

merne flexibilným spôsobom. Navyše, aktuálne zanedbaná budova kina niekoľko rokov nemá využitie a nenašla ho ani vtedy, keď objekt ponúklo mesto do prenájmu. Poslanci sa predstavy o kine Osveta ako polyfunkčnej kultúrno-spoločenskej inštitúcie stále nevzdali a nevzdali sa úplne ani myšlienky zrekonštruovať ho a sprístupniť verejnosti. Stále však nie je jasné, či a kedy na jeho rekonštrukciu nájde mesto peniaze. Dokonca sa uvažovalo o možnej perspektíve získať do vlastníctva kultúrny dom, ktorý je v súčasnosti vo vlastníctve väznice a v budúcnosti by po rekonštrukcii mohol slúžiť svojmu pôvodnému účelu. Štát však kultúrny dom zatiaľ pravdepodobne nemá záujem predať.

V takejto situácii prišla možnosť odkúpiť od Krajského riaditeľstva Policajného zboru SR vyše roka prázdnu budovu tunajšieho obvodného oddelenia Policajného zboru SR na Štúrovej ulici. O tom, že budova je na predaj, poslanci vedeli už dlhšie, no mesto muselo počkať na oficiálnu ponuku štátu po tom, čo o objekt neprejavili záujem iné štátne organizácie. Napokon tak 28. decembra správca nehnuteľnosti mestu ponúkol budovu polície aj s príslušným pozemkom s rozlohou 992 m² za cenu 96 tisíc eur. Na januárovom zastupiteľstve tak poslanci po predchádzajúcej obhliadke objektu jednomyselne schválili návrh budovu s pozemkom kúpiť a zdá sa, že mesto väčšinu peňazí na kúpu bude môcť použiť ešte z rozpočtovej rezervy. O konkrétnejšom perspektívnom využití budovy polície zatiaľ vedenie mesta s poslancami nerozhodlo, aj keď sa živo uvažuje o viacerých alternatívach. Po nutnej rekonštrukcii primátor mesta napríklad uvažuje o premiestnení mestského úradu do tejto budovy, časť poslancov tu vidí možnosť na zabezpečenie klubovej a záujmovej činnosti a premiestnenie mestskej knižnice, keďže škôlka, v ktorej knižnica sídli, už kapacitne nepostačuje záujmu rodičov o umiestnenie detí. Ďalšou možnosť je pretvoriť objekt na bytovku, skombinovať uvedené návrhy a podobne. Konečné rozhodnutie tak napokon bude záležať na vyhodnotení aktuálnych potrieb mesta.

(jh)

Pripravujeme Komunitný plán sociálnych služieb mesta Leopoldov

Mesto Leopoldov má ako každá obec a mesto na Slovensku pripraviť Komunitný plán sociálnych služieb mesta. Tento plán bude mapovať súčasný stav poskytovaných sociálnych služieb, analyzovať budúci sociálny a demografický rozvoj mesta a z toho vyplývajúce potreby sociálnych služieb v budúcnosti.

K tomu, aby tento plán bol čo najúplnejší v rozsahu a čo najadresnejší v plánovaných službách, je dôležitý aj Váš názor a Vaša účasť. Aj do Vašej domácnosti môže byť prinesený dotazník, ktorého zodpovedanie – pri zachovaní úplnej anonymity – tomu napomôže.

Na prípravu komunitného plánu sociálnych služieb sú vytvorené 2 pracovné skupiny (1. **Služby pre seniorov a občanov so špeciálnymi potrebami**, 2. **Služby pre mládež, deti a rodiny**). Možno práve Vy ste človek, ktorý sa angažuje ako dobrovoľník v mimovládnych či spoločenských organizáciách, ktoré pracujú s deťmi, dospelými, seniormi, zdravotne postihnutými alebo s tými, ktorým nepriazeň osudu priniesla do života množstvo problémov. Možno ste odborník, ktorý v sociálnych službách pracuje

mimo mesta. Na meste Vám však záleží. Postrehy a poznanie problematiky každého z Vás by mohlo priniesť mnohé dobré myšlienky a nápady do práce pracovných skupín. Každý dobrovoľník – užívateľ sociálnych služieb alebo ich poskytovateľ je – vítaný. Preto sa môže pridať k nám na Mestskom úrade v Leopoldove.

Ak by ste sa nestihli pridať hneď teraz, môžete to urobiť aj neskôr. Návrh opatrení komunitného plánu a akčný plán rozvoja sociálnych služieb bude predložený na verejné pripomienkovanie. Možno to budú Vaše pripomienky, ktoré ho pomôžu vylepšiť, a preto budú doň zapracované.

Jedným z dôležitých aspektov komunitného plánovania je zaangažovanie všetkých občanov, mobilizácia potenciálu, ktorý mesto vo svojich občanoch má. Aj po tom, čo bude Komunitný plán sociálnych služieb mesta Leopoldov spracovaný, zverejnený a schválený mestským zastupiteľstvom, bude potrebné kontrolovať ho, sledovať plnenie jeho úloh, inovovať... Vaša účasť môže mať dlhodobý charakter. Rozhodne však spolupráca bude prospešná a vítaná.

Pozývame Vás, pridajte sa.

Riadiaca skupina KPSS mesta Leopoldov

Čo je to komunitný plán?

Komunitný plán sociálnych služieb mesta

Leopoldov je strategický dokument, ktorý analyzuje stav sociálnych služieb v našom meste, hodnotí potreby občanov v sociálnej oblasti a navrhuje priority pre rozvoj v tejto oblasti na najbližšie roky, ale aj vo väčšom časovom horizonte. Okrem toho, že jeho vypracovanie si žiada legislatíva, poslanci a vedenie mesta očakávajú, že nielenže prinesie dôkladnú analýzu sociálnych potrieb obyvateľov, ale ponúkne nové možnosti na riešenie sociálnych problémov jednotlivých skupín obyvateľov.

„Komunitné plánovanie sociálnych služieb zohľadňuje predovšetkým miestne špecifické požiadavky a potreby obyvateľov. Zakladá sa bude najskôr na aktívnom zisťovaní a analýze potrieb, zdrojov a na hľadaní najlepšieho riešenia v oblasti sociálnych služieb v meste. Základom komunitného plánovania sociálnych služieb je spolupráca mesta s občanmi a poskytovateľmi sociálnych služieb, organizácií pri tvorbe plánu o budúcej podobe sociálnych služieb v meste a jeho naplňaní. Do procesu tvorby komunitného plánovania sú zapojené rôzne subjekty, inštitúcie, organizácie aj jednotlivci,“ vysvetľuje jeho podstatu Bc. Viera Lietavová.

Na príprave komunitného plánu sa bude zúčastňovať viacero pracovných skupín, pozostávajúcich z poslancov zastupiteľstva a pracovníkov mestského úradu, zástupcov štátnej správy a samosprávy (obvodné oddelenie Policajného zboru SR, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Trnavský samosprávny kraj, Spoločný obecny úrad v Hlohovci a pod.), mestských spoločenských a záujmových organizácií, ale aj z jednotlivcov, obyvateľov mesta, ktorí majú skúsenosti so sociálnou problematikou, a dobrovoľníkov. V úvodnej a najdôležitejšej fáze sa na projekte zúčastnia aj mnohí obyvatelia mesta, ktorých oslovia členovia pracovných skupín s prosbou o vyplnenie anonymného dotazníka. Ten bude určený na zistenie údajov, dôležitých pri analýze súčasného stavu, očakávaní a budúcich stratégií.

Hlavnými cieľmi a efektmi komunitného plánovania sociálnych služieb pritom je posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov mesta, spoznanie požiadaviek a potrieb obyvateľov a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb. Cieľom je aj predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Ďalším z cieľov je „vtiahnutie“ do života komunity tých, ktorí stoja akoby na jej okraji, čo zasa súvisí aj s utvorením takých sociálnych stratégií, ktoré môžu zlepšiť komfort nielen tých, ktorých sa problém dotýka, ale v konečnom dôsledku aj všetkým obyvateľom (napr. prevencia kriminality a pod.). Aj keď mestu ponúklo metodickú pomoc viacero záujemcov, prípravu projektu, samotnú analýzu a prípravu stratégií poslanci zastupiteľstva napokon zverili do rúk známej a skúsenej psycholožke a špecialistke na rovnosť príležitostí PhDr. Márii Chaloupkovej a jej kolegyni PhDr. Kataríne Ikrényiovej s cieľom, aby dokument nebol samoúčelný, ale aby bol profesionálne spracovaný pre interné potreby mesta a jeho obyvateľov, ale aj pre možnosť vstúpiť do výziev Európskej únie v oblasti sociálnych programov.

Občania môžu svoje podnety alebo otázky adresovať na e-mailové adresy prednosta@leopoldov.sk, sekretariat@leopoldov.sk, viera.lietavova@leopoldov.sk alebo telefonicky na tel. čísla (033) 734 2207, 734 2388.

(jh)

PRÍBEH LEOPOLDOVSKÉHO KAPLÁNA:

Povolaný pozdvihnúť kríž aj ľudí

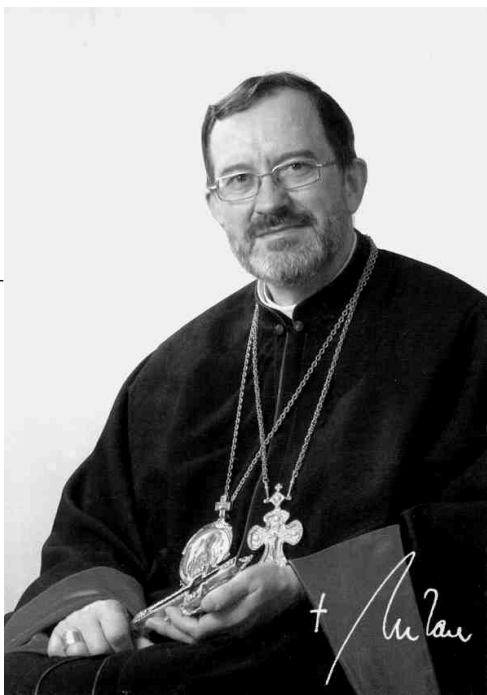
„Tento je vašej krajiny slobodný muž, učenný dobre v latinských knihách, pravoverný. To nech je vôľa Božia, i vaša láska, ako aj moja...” (Život Metoda, XVII).

Na kaplánske pôsobenie Mons. Milana Šáši-ka v našom meste si spomína najmä stredná a staršia generácia. Spomínajú naňho ako na kňaza, ktorý v leopoldovskej farnosti roz-dával radosť z ohlášania a života Božieho slova, priniesol sviežosť, zánietenie, ale i od-vahu a čo je možno čoraz vzácnejšie – osobnú vzájomnosť. Takú obyčajnú. Lud-skú. Takú, akú očakáva človek od človeka kňaza.

Hoci bol na Slovensku v pastorácii štrnásť rokov, už ako bohoslovec mal túžbu pracovať pre kresťanov východného obradu vo vtedajšom Sovietskom zväze. Nevedel, ako a či sa to niekedy uskutoční, ale počas štú-dia v bratislavskom seminári začal navšte-vovať východnú liturgiu. Po skončení štúdia v Ríme roku 1992 sa mu naskytla možnosť pracovať na Apoštolskej Nunciatúre v Kyjeve. „Vedel som o ťažkostiach, ktoré tam

vtedy boli, no nepredstavoval som si, že situácia je taká hrozná. V porovnaní s tou totalitou a tým utrpením, ktorého dôsledky som videl na Ukrajine, bola v socialistickej Československu skutočná demokracia,“ porovnáva situácie, keď napríklad aj v Leopoldove mal s mladými farníkmi dohodnuté znamenia, či sa môže s nimi v konkrétnom dome stretnúť, alebo to práve v tej chvíli nebolo bezpečné. Situácia v postsocialistickej a neistotami zmieta-nej Ukrajine bola úplne iná. Napriek tomu si na tieto poznáním smutné roky plné výziev i očakávaní spomína s úsmevom a vďakou a nazýva ich radostnými rokmi služby.

Keď v roku 2003 prijal ako farár v zakarpatskom Perečine z rúk Svätého Otca Jána Pavla II. biskupskú vysviacku, ako novovymenovaného biskupa a apoštolského administrátora ho Svätý Otec poveril neľahkou úlohou – pracovať na obnovení starobylej Mukačevskej eparchie na Ukrajine. Tú kedysi tvorilo územie obývané gréckokatolíckmi od rieky Poprad na východ a patrili do nej všetci gréckokatolícki bývalého Uhorska okrem Transilvánie. Tak sa stala materskou eparchiou všetkých gréckokatolíkov v strednej Európe, ba dokonca niektorých eparchií v USA. Od Mukačevskej eparchie v roku 1818 bola odelená Prešovská eparchia a neskôr ďalšie farnosti boli pripojené k eparchiám v Rumunsku a na Slovensku. V roku 1912 bola z nej vyčlenená eparchia Hajdudorok. Po Viedenskej arbitráži roku 1939 Svätá Stolica pre farnosti Mukačevskej eparchie vo vtedajšej Slovenskej republike ustanovila osobitnú ad-ministratúru na Slovensku, ktorú spravoval neskôr uväznený blahoslavený otec biskup Pavel Gojdič. Napokon gréckokatolícka cirkev u nás bola násilne likvidovaná v roku 1950. Podobné osudy mala aj na Ukrajine. V roku 1947 príslušníci KGB otrávilí mukačevského eparchu Teodora Romžu. V roku 1949 gréckokatolícku cirkev na Zakarpatí likvidovali a jej

chrámy dali pravoslávnej cirkvi. Gréckokatolícka cirkev bola zakázaná, kňazi aj laici prenasledovaní, často priamo fyzicky likvidovaní. Po rokoch ničenia bolo treba Cirkev aj ľudí pozdvihnúť z prachu... A to doslova.

Práve to bola úloha od Jána Pavla II. pre nového pastiera Mukačevskej eparchie, ktorá prešla po druhej svetovej vojne takou veľkou skúškou. Hoci bola opäť legalizovaná až v decembri 1989, niektorí gréckokatolícki kňazi sa odvážili bohoslužby verejne slúžiť už na jar alebo v lete predtým. Cirkev dovtedy žila doslova v katakombách a nebola pripravená na život bez štruktúr. Len v Mukačevskej eparchii bolo 128 kňazov odsúdených alebo zabitých bez súdu.

V živote gréckokatolíckej cirkvi, ktorú mocipáni v socializme násilne pripojili k jedinej oficiálnej pravoslávnej cirkvi, tak vypadli celé dve generácie – prerušila sa kontinuita v kňazskej príprave, kňazi, ktorí ešte žili, väčšinou nemali kde slúžiť, do kostolov alebo k oltárom postaveným pod holým nebom sa vracali najmä tí starší. So sebou však postupne privádzali svojich vnukov a vnučky a tí zasa svojich rodičov. V ľudoch bola viera vpísaná do srdca – odovzdávala sa aj v rokoch neslobody priamo v rodinách. Bola to práve Cirkev, ktorá v rozporoch zmietanej krajine postupne získavala v rôznych anketách až 70-percentnú dôveru. Bol to však ťažký záväzok...

Naplniť ho mal svojím pôvodom Slovák a rímskokatolík, hoci rímski a grécki katolíci nie sú od seba takí vzdialení. Spája ich nielen najvyšší kňaz – pápež, ale aj kultúrne a cirkevné dejiny. Gréckokatolícka cirkev alebo katolícka cirkev byzantského (východného) obradu má korene v ešte starej cyrilo-metodskej tradícii – byzantský obrad priniesli sv. Konštantín a Metod v 9. storočí z okolia Solúna a etablovali ho na našom území. Až po zakázaní staroslovienskej liturgie sa naše územie v liturgii väčšmi primklo k latinskému obradu, hoci na časti územia zostal živý aj byzantský katolícky obrad, na ktorom stojí gréckokatolícka cirkev.

Je pochopiteľné, že domáci ho spočiatku neprijímali s dôverou. Biskup Milan sa naplno vložil do služby pastiera jemu zvereneho ľudu, vedel a cítil však, že musí prijať aj úlohu organizátora, diplomata, staviteľa, kazateľa, ba aj misionára a obhajcu svojich veriacich. V dlhých súdnych sporoch sa Cirkvi síce striedavo darilo získavať naspäť svoje kostoly, no s ich reálnym navrátením od pravoslávnej cirkvi to už bolo horšie. Spomedzi 443 gréckokatolíckych cerkví (chrámov) Mukačevskej eparchie bolo za sovietskej vlády viac ako 40 zničených. V roku 1991 bolo 235 bývalých gréckokatolíckych cerkví odovzdaných do vlastníctva.

tva pravoslávnej cirkvi a iba 101 bolo vrátených gréckokatolíckym veriacim. Oblastná vláda po protestoch veriacich určila 67 chrámov na spoločné užívanie s pravoslávnyimi, ale v skutočnosti sa to podarilo iba v 19 prípadoch... Napríklad keď sa nenaplnil slub pravoslávneho biskupa, že gréckokatolícki veriaci sa budú modliť vo svojich starobylých chrámoch, ktoré im súd prisúdil, na znak solidarity so svojimi trpiacimi veriacimi na Vianoce pred niekoľkými rokmi vладыka Milan slúžil v 18-stupňovom mraze biskupskú sv. liturgiu nie v katedrále, ale na cintoríne pri pôvodne gréckokatolíckom chráme vo Veľkých Lazoch. Aj keď veriaci navrhovali spoločné používanie chrámu, pravoslávni bratia nesúhlasili. Bolo teda potrebné začať stavať nové kostoly. V krajine s ťaživou finančnou situáciou štátu aj veriacich to bolo takmer nepredstaviteľné. Predsa však sa podarilo biskupovi Milanovi za desať rokov aj vďaka milodarom a nevídanej osobnej zaangažovanosti svojej i jeho blízkych spolupracovníkov a veriacich vystavať

a posvätiť 140 nových chrámov a kaplniek. Ďalších 52 je ešte vo výstavbe. Mukačevská eparchia za nemnoho rokov jeho pôsobenia v Zakarpatsku zažila svoju renesanciu. Vysvätil viac ako 150 kňazov, stabilizoval kňazský seminár, rozvinul katechézu vo farnostiach a inicioval vznik mnohých cirkevných podujatí. Nadviazal na pretrhnutú niť svojich predchodcov, osobitne blahoslaveného Teodora Romžu. Je len prirodzené, že 17. marca 2010 pápež Benedikt XVI. napokon povýšil Milana Šášika na eparchiálneho biskupa Mukačevskej eparchie byzantského obradu.

Veľkým sviatkom gréckokatolíckych veriacich boli aj dve udalosti, keď sa mu od štátu podarilo získať historickú rezidenciu mukačevských biskupov (zatiaľ väčšiu časť budovy) a zrekonštruovať ju. Taktiež sa pred deviatimi rokmi podarilo dokončiť aj stavbu seminára, Duchovnej akadémie blahoslaveného Teodora Romžu priamo v Užhorode. „Poznávam našu biedu zblízka. Na jednej strane mám radosť, že ľudia pozorne počúvajú homíliu, kážeň a nábožne spievajú. Na druhej strane poznávam, že neboli formovaní v skutočne kresťanskom duchu a preto je treba veľa pracovať na novej evanjelizácii,“ vyjadril sa svojho času biskup Milan. Dnes má eparchia prostredníctvom tohto seminára okolo 100 seminaristov. Veľmi ťažko sa rozbieha katechizácia detí a mládeže. V škole oficiálne nie je povolená a je iba málo riaditeľov, ktorí dovoľujú katechétom pôsobiť po vyučovaní v škole. Cirkev, ktorej boli po roku 1945 odobraté školy i fary, nemá priestory na katechizáciu. Vладыka Milan hovorí: „Nemôžeme zaspáť. Dôležitá je najmä práca s mládežou. Farnosti majú byť rodinou, živým spoločenstvom. Nemôžeme sa zatvárať v chrámoch, musíme podporovať nové hnutia, ktoré pomáhajú preniknúť z anonymného kresťanstva a vstúpiť do kresťanstva osobné-

ho. Kňaz by nemal mať kontakt so svojimi veriacimi len cez kázeň, ale mal by s nimi vytvárať spoločenstvo, ktoré tvorí farskú rodinu. Všetci sme zaangažovaní do toho, aby sme boli apoštolmi, pretože to je náš spoločný záväzok,” a s týmto posolstvom navštevuje aj jemu zverené farnosti. Veriaci v Zakarpatsku, kde 25% obyvateľov sa hlási ku gréckokatolíckej cirkvi, zistili, že biskup Milan je láskavý, múdry, pracovitý a trpezlivý pastier.

Nie je síce obvyklé, aby sa cirkevní hodnostári dostávali do svetských rebríčkov popularity, ale práve pre to, ako vladyku Milana na západnej Ukrajine vnímajú, trikrát získal titul lídra roka v Zakarpatsku. Niekoľkoročné pôsobenie vladyku Milana v Zakarpatsku je skutočnou Kristovou misiou a asi ťažko je predstaviť si alebo v slovách zhmotniť toľkú dobrú vieru, vykonanú prácu, úsilie, obeť i trpezlivosť a najmä lásku. Pri tohtoročných viacerých jeho pamätných výročiach mnohí z nás zostávajú s ním v modlitbách či myslia naňho s úprimnými žičeniami, aby Božie aj ľudské zalúbenie v jeho práci splynulo v jedno – veľké osočné dieło.

Pripravil Juraj Hladký.

Úspech našej základnej školy:

Štátna inšpekcia ju dala verejne za príklad

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR prednedávnom vypracovalo projekt Rozširovanie skúseností najlepších škôl – EduArt, ktorého cieľom je prezentovať, koordinovať a motivovať školy na základe najlepšej národnej aj medzinárodnej praxe pedagogických zamestnancov škôl a školských zariadení. Vyhodnocovanie takýchto škôl sa uskutočnilo na základe informácií sekcie regionálneho školstva, krajských školských úradov a Štátnej školskej inšpekcie. O projekte informovali nielen médiá, ale aj rezortné Učiteľské noviny na konci minulého roka. A čo môže tešiť nielen vedenie mesta, ale najmä rodičov a aj žiakov, medzi príkladmi najlepšej praxe, ktoré identifikovala a zverejnila Štátna školská inšpekcia, je hneď na prvom mieste spomedzi deviatich najlepších slovenských základných škôl uvedená aj naša základná škola.

Štátna školská inšpekcia pritom oceňuje, že systémové riadenie školy dlhodobo smeruje k zvyšovaniu úrovne výchovy a vzdelávania žiakov leopoldovskej základnej školy, ktorí dosahujú v rôznych druhoch testovania, ale napríklad aj v predmetových olympiádach veľmi dobré výsledky. Všíma si aj tímovú

prácu – spoluprácu pedagógov, psychológa a vedenia školy, ktorá prináša jednotnosť v presadzovaní zámerov školy, ale aj jednotný postup pri riešení rôznych problémov. V tejto súvislosti ako výbornú hodnotí aj prácu so začlenenými žiakmi. Tímovosť ako silnú vlastnosť vyzdvihuje na viacerých úrovniach – medzi žiakmi (činnosť žiackeho parlamentu so zastúpením každej triedy, lepšia informovanosť a zúčastňovanie sa žiakov na živote školy, rešpektovanie názorov a podnetov žiaka), rodičmi (aktívna a neformálna práca rodičovskej rady a rodičov – bývalých žiakov školy), absolventmi školy (pomoc pri organizovaní rôznych aktivít, pomoc pri úprave interiéru a exteriéru školy a i.) a externými inštitúciami (Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prípravy v Hlohovci, Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Trnave, Slovenský Červený kríž v Trnave, samospráva mesta a pod.). Cenné hodnotenie rešpektovanej inštitúcie zároveň ukazuje, že takýto stav a zaradenie školy medzi tie, ktoré môžu inšpirovať iné, sa nedajú získať za niekoľko mesiacov, ale že ide o jasnú a dlhodobo formovanú stratégiu školy.

(jh)

MLÁDEŽ NIE JE LEN BUDÚCNOSŤ...

O mladých ľuďoch sa hovorí, že sú naša budúcnosť. Oni sú však aj naša prítomnosť. Nemôžeme problematiku mládeže v mestách a obciach riešiť až potom, keď vyriešime novú strechu na miestnej škole alebo nové chodníky či cesty v mestečku, pretože prídu ďalšie investičné, stavebné či rekonštrukčné problémy a k mládeži sa aj tak nedostaneme. Navyše, takýto postup by síce predstaviteľov miest mohol na istý čas zbaviť problémov, ale na druhej strane by vytvoril situáciu, ktorej následky by boli oveľa horšie, ako sa na prvý pohľad môže zdať. Vyrastá generácia mladých ľudí, ktorí necítia nijakú väzbu na svoje rodné mestá, pocit občianstva je pre nich len prázdna fráza. Keď však dospejú, bude sa od nich očakávať občianska zodpovednosť a participácia, ale potom už bude neskoro na stavanie základov občianstva, na budovanie spolupatričnosti s inými obyvateľmi, na podporu záujmu o veci, ktoré sa dejú v meste či v obci. Mladí ľudia, ktorí sa túľajú po uliciach alebo posedávajú v krčmách, budujú si svoj svet len v počítači a na internete – to je bežný obraz mládeže v našich mestách a obciach. Príčina tohto trendu je okrem iného aj to, že jednoducho nič iné nie je k dispozícii. Mladí nič iné nezažili, nič iné nevideli medzi svojimi rovesníkmi a niet dospelých ľudí, ktorí by s nimi pravidelne pracovali a ukázali im aj iné spôsoby, ako môžu využiť svoj voľný čas, entuziazmus, svoj talent a schopnosti. Je pravdou, že vždy bude existovať skupina mladých ľudí, ktorí sa nikdy nestanú súčasťou žiadnej skupiny, komunity, ktorej ochota sa združovať alebo dobrovoľnícky pôsobiť bude vždy menšia ako u väčšinovej populácie. Z prieskumov však vyplýva, že záujem mladých ľudí tráviť čas v spoločnosti rovesníkov je na jednom z popredných miest v rebríčku záujmov detí a mládeže na Slovensku. Podmienka na systematickú prácu s deťmi a mládežou v čase mimo pôsobenia školy alebo rodiny – záujem a potreba zo strany samotných mladých ľudí

– je splnená. Vzniká nám teda potreba riešiť problematiku participácie mládeže. Naučiť mladých ľudí myslieť a správať sa ako budúci občania, to je dlhodobý proces. Začína sa už tam, kde mladí ľudia strávia najviac času – v školách, ktoré môžu pomôcť pri identifikácii a pri systematickej príprave aktivistov mladých mládežníckych parlamentov – od základnej školy cez stredné školy až po samosprávne mládežnícke parlamenty. Už v

týchto podmienkach sa môžu naučiť diskutovať, vyjadriť svoj názor, argumentovať, ale aj akceptovať iné názory, robiť kompromisy, prijímať rozhodnutia a riešenia. Parlamenty sú ideálnou platformou pre samosprávu, ideálnym spôsobom, ako prísť do kontaktu so „vzorkou“ mladých ľudí, ktorá môže tlmočiť názory mladých a ovplyvňovať ostatných mladých ľudí spôsobom im vlastným. Vyžaduje to však pravidelné neformálne stretnutia a veľa-veľa trpezlivosti. Mladí však často nedôverujú tomu, že samospráva sa o nich naozaj zaujíma a táto skepsa je v našej spoločnosti hlboko zakorenená. Pomôcť by mohli spomínané stretnutia, ktoré by mohli pre mládež znamenať šancu vyjadrovať sa aj k veciam, ktoré sa ich bezprostredne nedotýkajú, a určitým spôsobom tieto veci ovplyvňovať – nový chodník, detské ihrisko, vznik alebo zánik domova dôchodcov a iné problémy, ktoré samospráva rieši. Ak mladí ľudia získajú pocit a presvedčia sa, že aj ich názor má hodnotu a zodpovední sú ochotní ho brať do úvahy, už ich vzťah ku komunite a samospráve sa výrazne zlepší.

Určite každý z nás už videl situáciu, keď americkí tínedžeri predstupujú pred svojich spolužiakov a predstavujú svoje volebné programy. Tí dobrí sa vždy nakoniec stali prezidentmi školy a zastupovali ostatných pri rokovaníach s vedením školy. Zdá sa, že na niečo podobné nastal čas aj u nás. A niet sa čomu čudovať. Dnes každý volá po demo-

kracii. Občania, politici, médiá. Ani naše mestečko nie je výnimkou. Stretávame sa s názormi, že už v škole sa mladí majú učiť demokracii a to nie iba teoreticky. Malou školou demokracie môže byť aj žiacka alebo študentská školská rada alebo žiacky parlament, ktorý funguje aj v našej základnej škole. Takéto rady potom prispievajú k tomu, že škola sa stáva demokratickejšou. Keď chceme pretaviť demokraciu či jej prístupy aj do života v našom meste, musíme takéto demokratizujúce postupy aplikovať aj do rozhodovania na úrovni mesta či spoločnosti. Nikto nepochybuje o tom, že to nebude jednoduché. Aj preto si budeme musieť na ceste k vybudovaniu fungujúcich princípov demokracie v našom mestečku často pripomínať, že mladosť nie je len prechodný stav na ceste k dospelosti, ale priestor pre vlastnú cestu, názory a riešenia. Skúsme teda spoločne zmeniť pohľad na mladých a vnímať ich nie ako pasívnych prijímateľov, ale ako aktívnych presadzovateľov zmien. Cesta vpred je možná len vytváraním priestoru pre vzájomnú komunikáciu medzi mládežou a predstaviteľmi samosprávy.

A na záver azda iba názor mladého človeka, člena budúceho parlamentu: „Hovorí sa, že občanom sa človek nerodí, ale stáva sa ním postupne, a preto výchovou k občianstvu je potrebné začať už v útlom veku. Veď ak my už ako mladí dostaneme možnosť vyjadrovať sa k veciam, ktoré sa nás bezprostredne dotýkajú, a nejakým spôsobom sa snažiť aj tieto veci ovplyvňovať, povzbudí nás to byť aktívni, byť lepší, angažovať sa v prospech spoločnosti či druhých a nestrácať chuť meniť veci k lepšiemu.“

V Leopoldove v súčasnosti vzniká mládežnícky parlament ako súčasť projektu S vami o nás, o ktorom vás budeme informovať v najbližšom čísle časopisu. Záujemcovia o aktívnu účasť v parlamente sa môžu prihlásiť na adrese mladez@leopoldov.sk alebo na telefónnom čísle 0907 622 909.

Kristína Bajtalová)

Z Leopoldova prepustili

29 amnestovaných

Prezident republiky Ivan Gašparovič pri príležitosti 20. výročia vzniku samostatnej Slovenskej republiky využil svoje ústavné právo a 2. januára vyhlásil amnestiu. Po dvadsiatich troch rokoch tak aj brány leopoldovskej väznice opúšťali 2. januára amnestovaní odsúdení.

Druhého januára do 14. hodiny sa priamo v ústave špeciálne utvorený justičný tím venoval štúdiu spisov a krátko po 14. hodine začali vo dvoch senátoch pojednávať určených odsúdených, čo spĺňali podmienky amnestie. Napokon sa tak amnestia priamo v leopoldovskom ústave na výkon trestu odňatia slobody dotkla 33 odsúdených. Z nich bolo ešte v ten istý deň na slobodu prepustených 29 odsúdených a ďalším štyrom bol amnestovaný jeden z viacerých trestov, no ďalej zostali vo výkone trestu. Odsúdení, ktorí boli omilostení, opúšťali západnú bránu leopoldovskej väznice v 15-minútových cykloch medzi 17. a 19. hodinou v skupinkách po troch. Pred ústavom ich už čakali príbuzní, s ktorými po radostnom víťaní pomerne rýchlo opustili okolie ÚVTOS a ÚVV, a tak k žiadnym narušeniam poriadku pred ústavom ani v správaní ostatných odsúdených, na ktorých sa amnestia nevzťahovala, nedošlo. Amnestovanie odsúdených v leopoldovskej väznici prebehlo úplne hladko, aj keď bezpečnostné opatrenia v jednoduchšej forme trvali až do 6. januára. Krátko po uskutočnenej amnestii médiá informovali o viacerých prípadoch trestných činov, ktorých sa dopustili amnestovaní odsúdenci po prepustení, no podľa informácií z ÚVTOS a ÚVV sa do 25.1. nikto z leopoldovských amnestovaných naspäť do ústavu (resp. do väzby) nevrátil.

Prezidentská amnestia sa dotýkala predovšetkým tých trestov, ktoré boli uložené vo výmere neprevyšujúcej osemnásť mesiacov, ak bol takýto trest uložený mladistvému alebo ak súd zaradil páchatela na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, alebo nevykonané zvyšky týchto trestov odňatia slobody. Amnestia sa pritom nevzťahovala na právoplatne uložené tresty za trestné činy ťažkej ujmy na zdraví, s následkom smrti alebo škody veľkého rozsahu, na tresty uložené za trestný čin šírenia toxikománie, podávania alkoholických nápojov mládeži, zanedbania povinnej výživy, ohrozenia mravnej výchovy mládeže a na tresty za trestné činy ohrozenia pod vplyvom návykovej látky a opilstva.

Jedným z dôvodov prezidentskej amnestie bolo aj odľahčenie zataženého väzenského systému. Celkovo bolo na Slovensku do 10. januára podľa TASR amnestovaných asi 770 odsúdených a po amnestii zostalo vo výkone trestu 10120 ľudí (1301 vo väzbe a 8819 priamo vo výkone trestu). Kapacita osemnástich slovenských ústavov, ktorá bola pred amnestiou naplnená na 108 percent, klesla prezidentovým rozhodnutím udeliť milosť na asi 99 percent. Na nástup do výkonu trestu však čaká ďalších 1800 právoplatne odsúdených osôb.

(jh)

KNIŽNICA OBMEDZILA SLUŽBY

Od nového roka mestská knižnica obmedzila svoje služby – hoci nie svojím rozsahom či kvalitou, zato však z hľadiska časovej prístupnosti. Zmenu podmienilo viacero okolností: jedným z nich bola skutočnosť, že doterajšia skúsená, agilná a čitateľmi obľúbená knihovníčka a organizátorka Nela Danihelová začala pracovať v inom meste a v tejto súvislosti aj úsilie vedenia mesta o racionalizáciu času poskytovania služieb. Keďže služby knižnice využívajú najmä starší občania, ale i študenti, mesto sa pokúsilo otváracie hodiny prispôbiť tak, aby vyhovovali všetkým čitateľom. To si teda vyžiadalo utvoriť na prvý pohľad neorganický a nejednotný systém otváracích hodín jednotlivých dní v týždni, ktorý si však dal za cieľ nestratiť čitateľov, čo sú zvyknutí doobeda vybaviť si v mestečku nákupy a iné povinnosti, ale ani tých, ktorí sa vracajú z práce či zo školy popoludní. V pondelok tak knižnica býva otvorená od 8,30 do 16,30 (s prestávkou medzi 12,00 – 13,00 h), v stredu od 8,30 do 16,00 (s prestávkou medzi 12,00 – 13,00 h) a vo štvrtok od 11,00 do 16,30 h. V utorok a v piatok je mestská knižnica zatvorená. Vedenie mesta verí, že čitateľská verejnosť prijme obmedzenie času poskytovaných knižničných služieb s porozumením a že mestská knižnica si zachová priazeň svojich čitateľov a štandard poskytovaných služieb aj napriek tomuto obmedzeniu.

(jh)

ZMENA OTVÁRACÍCH HODÍN KNIŽNICE

OTVÁRACIE HODINY MESTSKÁ KNIŽNICA LEOPOLDOV

Pondelok:	08,30 – 12,00	13,00 – 16,30
Utorok:	zatvorené	
Streda:	08,30 – 12,00	13,00 – 16,00
Štvrtok:	-----	11,00 – 16,30
Piatok:	zatvorené	

Kontakt:

Mestská knižnica: 033/734 26 73

Michaela Haringová

POZEMOK PRI PRIVÁDZAČI NIE JE SKLÁDKA

Už viac ráz sa poslanci zastupiteľstva zamýšľali nad úmyslom vlastníka pozemkov nachádzajúcich sa za leopoldovskou Vartovkou v smere na diaľničný privádzač. Pod hrdzavejúcou železnou konštrukciou nikdy nedostavanej priemyselnej haly postupne začali na pomerne veľkej ploche vyrastať vrstvy betónového či stavebného odpadu, čo vzbudzovalo dojem, že na mieste vzniká rozsiahla nelegálna skládka stavebného a iného odpadu.

Naostatok sa mesto s podnetom obrátilo na Krajský úrad životného prostredia v Trnave a to podnet na prešetrovanie 31. októbra minulého roka adresovalo hlohovskému pracovisku obvodného úradu životného prostredia. Následne 27. novembra jeho pracovníci zvolali ústne pojednávanie spojené s miestnou obhliadkou za účasti vlastníka pozemkov R. Bultmana. Tí v rámci obhliadky zistili, že na pozemku sa nachádzajú betónové elektrické stĺpy (niektoré už rozdrvené) a tehly. V stanovisku ďalej skonštatovali, že pozemok bol upravený a nenachádzal sa na ňom žiadny iný odpad. Ten, ktorý v lokalite je, chce majiteľ pozemku ako nástupník

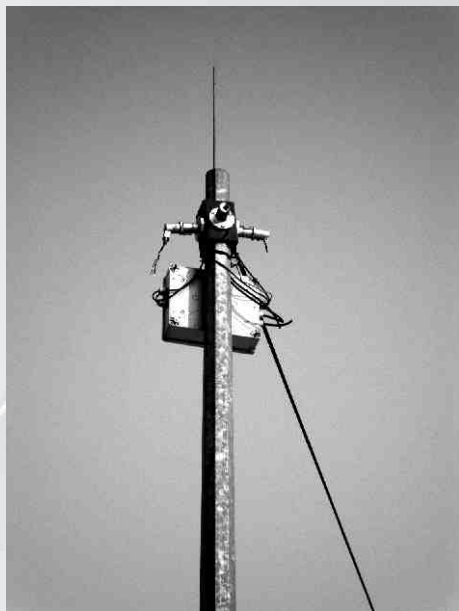

stavebného povolenia rozostavanej stavby využívať na dobudovanie areálu a prístupových ciest k nemu. Zemina nachádzajúca sa na pozemku bude podľa jeho slov slúžiť na vyrovnanie terénu po dokončení cesty. Na základe toho správa z pojednávania konštatuje, že z hľadiska odpadového hospodárstva je všetko v poriadku a zákon o odpadoch nebol porušený. To, kedy a ako sa výzor areálu zmení, stanovisko neuvádza.

(jh)

Z CINTORÍNA UKRADLI KAMERY

Ťažko povedať, čo motivovalo pravdepodobne dvoch zlodějov k tomu, aby ukradli z mestského cintorína všetky štyri bezpečnostné kamery, keď samotné poškodené prístroje sú pre ďalšie použitie v podstate bezcenné. Na to, že na cintoríne chýbajú všetky kamery, boli pracovníci mestského úradu upozornení 21. januára. Ako vysvitlo zo záznamu kamier, ktorý sa na pevnom disku uchovával v priestoroch domu smútku, k prvej krádeži došlo ešte 3. januára o 4,55 h. Vtedy si zloději k stĺpu s kamerami, umiestnenému uprostred cintorína, aby kamery mohli snímať pohyb v celom areáli, priniesli rebrík, demontovali a ukradli prvú kameru. Na druhý deň o tom istom čase prišli na cintorín znova a tým istým spôsobom ukradli aj zostávajúce tri kamery. Na zázname vidieť kúsok tváre jedného z páchatelov aj napriek tomu, že si tvár chránil odevom, a jeho

ucho s náušnicou. Keďže kamery boli chránené pred krádežou ostatným drôtom, ruky si chránil návlakmi a rukavicami, ktoré však napokon zostali zakliesnené v ostatnom drôte a páchatel sa pravdepodobne ani veľmi neusiloval ich z drôtu odstrániť. Návky s rukavicami aj záznam z bezpečnostných kamier z obdobia krádeže aj z predchádzajúcich dní už vyhodnocujú kriminalisti z Krajského riaditeľstva Policajného zboru SR v Trnave, no páchatela zatiaľ nepoznajú. Pracovníci mestského úradu už z priestorov domu smútku odstránili aj ostatné súčasti monitorovacej technológie, aby sa nestala objektom záujmu zlodějov. Mestu krádežou vznikla škoda najmenej vo výške 1040 eur. Polícia vyšetruje podobný prípad z Hlohovca a jednou z vyšetrovacích verzií je tá, že ide o tých istých páchatelov, ktorí ukradli leopoldovské priemyselné kamery. Priestupku proti majetku sa dopustili zatiaľ neznámi páchatelia tak, že 15. januára o druhej hodine ráno odcudzili dve bezpečnostné kamery, ktoré boli nainštalované v Hlohovci na Svätopeterskej ulici č. 66 na predajni mäsiarstva. „Kamery snímali vchod do predaj-

ne a zachytili dvoch páchatelov, ako jeden poskytuje oporu druhému pri ich ukradnutí. Majiteľovi vznikla škoda 250 eur. Polícia žiada občanov, ktorí muža na záberoch spoznali, aby sa prihlásili na Obvodnom oddelení PZ v Hlohovci alebo zatelefonovali na číslo: 0961 13 3710 (3705),“ uviedla pre časopis Leopoldov vedúca oddelenia komunikácie a prevencie Krajského riaditeľstva PZ v Trnave Martina Kredatusová.

(jh)

BUDEME PLATIŤ ROVNAKÉ DANE A DOPLATKY

Aj keď mnohé samosprávy aj v tomto roku vstupovali do nových hospodárskych rokov so zvýšenými daňami a poplatkami, leopoldovské zastupiteľstvo sa usilovalo vyhnúť sa priamemu zvyšovaniu daní, aj keď slovenské samosprávy straší zníženie podielových daní od štátu.

Hoci mesto nezvýšilo daň z nehnuteľnosti, zmenou zákona muselo upraviť jestvujúce zóny, resp. celistvé časti obce tak, že ich musí tvoriť najmenej päť percent všetkých daňovníkov mesta. Keďže ide o zóny, v ktorých sú akumulované podnikateľské subjekty, mesto zastupiteľstvu predložilo dva návrhy: prvým sa len doplnili chýbajúci daňovníci do takého množstva, aby bola naplnená litera zákona a celistvú časť tvorilo 5 % daňovníkov mesta; druhý návrh rátať s miernym rozšírením takejto celistvej časti aj o ďalších daňovníkov. Po dlhšom zvažovaní sa poslanci rozhodli podporiť len nevyhnutú a zákonom požadovanú alternatívu a v dôsledku tejto zmeny budú traja daňovníci platiť vyššiu daň z nehnuteľnosti. Poslanci zvažili, že finančná situácia mesta je konsolidovaná a táto alternatíva bude v súčasnej ťažkej ekonomickej situácii lepšia, ako možno krátkozraké zväčšovanie celistvej časti obce a jej rozširovanie o ďalších poplatníkov. Mesto by tým síce získalo viac daní, no v konečnom dôsledku by to niektorým poplatní-

kom mohlo spôsobiť existenčné problémy (VZN č. 89/2012).

Pri zostavovaní rozpočtu sa hovorilo aj o úsilí postupne znižovať doplatky mesta za komunálny odpad. Mesto a obyvatelia znižujú náklady rodinných rozpočtov i rozpočtu mesta na separáciu a uskladnenie odpadu separovaným zberom, no aj tak ročne mesto vynaloží v tejto položke asi 140 tisíc eur (občania pritom vo forme dane zaplatia 100 tis. €), k čomu treba ešte prirátat prevádzkovanie zberného dvora. Aj keď za jeho služby priamo neplatíme, platí ho za nás čiastkou asi 34 tisíc eur ročne mestský rozpočet. Mesto tak ročne za hospodárenie s odpadmi z iných príjmov ročne dopláca približne 74 tisíc eur (2,2 mil. Sk). Zastupiteľstvo tak uvažovalo aj o možnosti zvýšenia poplatku za komunálny odpad z doterajšej čiastky 0,0548 € na osobu a kalendárny deň na 0,0603 € na osobu a deň, no napokon ponechali v platnosti doterajšiu výšku poplatku. Podľa schváleného VZN vyrúbený miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je splatný do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Mesto pritom môže určiť platenie poplatku aj vo forme splátok (VZN č. 90/2012).

Jediný poplatok, ktorý sa napokon plošne upravoval, bola daň za psa, ktorá sa tento rok zvýšila na 6 eur za jedného psa patriaceho k rodinnému domu a 12 eur za psa chovaného v nájomných bytoch (čínžia-koch).

(jh)

VÁŽENÍ ČITATELIA,

býva takým zvykom, že starý rok končíme bilancovaním, hodnotením uplynulého obdobia, nový zasa začíname predsavzatím. Ja si dovoľujem začať trochu inak, a to POĎAKOVANÍM zriadovateľovi školy, mestskému zastupiteľstvu pod vedením pána primátora JUDr. Milana Gavorníka.

Našu školu doteraz nebolo možné modernizovať zo štrukturálnych fondov, pretože mesto nie je 100-percentným vlastníkom po-

zemkov, na ktorých škola stojí. Pôvodná budova je z roku 1946, prístavba z roku 1984, teda obidve už čosi pamätajú.

Napriek tomu, že vedenie školy sa pravidelne zapája do rôznych výziev MŠVVaŠ SR a získalo veľa finančných prostriedkov, ktoré boli použité napríklad na modernú školskú knižnicu, učebne výpočtovej techniky, elektronizáciu školskej jedálne atď., zhodnocovať budovu bez investícií zriaďovateľa nie je možné.

A práve jeho zásluhou sa v posledných rokoch v niekoľkých etapách vymenili okná v pôvodnej budove, v školskej jedálni i kuchyni, vymenila sa strecha na školskej jedálni, zrekonštruovalo sa sociálne zariadenie, vymenili sa riny na prístavbe, vymenila sa podlahová krytina v niektorých triedach, zrekonštruovala sa herňa, investuje sa do nového školského nábytku, do moderných vyučovacích prostriedkov... Plánuje sa ďalšia výmena okien a podlahoviny v prístavbe.

Srdečná vďaka vedenia školy, pedagogického i nepedagogického kolektívu i žiakov a verím, že aj rodičov! Veľmi si vážime vôľu poslancov mestského zastupiteľstva i pána primátora investovať do školy, ktorá pred rokmi prijala víziu budovať estetické, neohrozené školské prostredie a v ňom vzdelávať a vychovávať budúcich občanov Leopoldova.

Mgr. Oľga Galčíková, riaditeľka základnej školy

SKUTOK HODEN

POĎAKOVANIA

Počas kalamitou poznačeného 18. januára

musel Ing. Juraj Šajtlava zo Šulekova podvečer cestovať vlakom z leopoldovskej železničnej stanice do Popradu. Keď však vystupoval z auta, zaskočilo ho, že nemá vo vrecku peňaženku. „Nevedel som, či mi vypadla v aute alebo vonku. Tak som ju išiel hľadať do auta, no neúspešne. Medzitým mi napadlo, že ju pôjdem hľadať tam, kde som vystupoval z auta. No ani tam nebola. Potom som skúsil spýtať sa vo výdajni cestovných lístkov na železničnej stanici. Nič...“, spomína si na nepríjemnú situáciu. Nasadol do auta a išiel domov a ihneď zavolať na telefónnu linku na zablokovanie platobnej karty. Vtom mu však zavolať brat s dobrou správou: niekto našiel na leopoldovskej stanici jeho peňaženku a v nej bravoto telefónne číslo, na ktoré oznámil svoj nález. Mladý inžinier sa ihneď s radosťou vydal za poctivým nálezcem na Rázusovu ulicu v Leopoldove. Bol ním Marek Petráš. Nálezca majiteľovi odovzdal peňaženku s peniazmi, osobnými dokladmi a platobnou kartou. Našiel ju na zemi v snehu na mieste, kde jej majiteľ vystupoval z auta a vypadla mu zo zadného vrecka. Nešťastný príbeh so šťastným koncom trval spolu 40 minút a J. Šajtlava mohol odcestovať tým istým rýchlikom, ktorý kvôli snehovej kalamite napokon meškal. Nálezcovi Markovi Petrášovi sa síce poďakoval za ušetrené nepríjemnosti osobne, ale prostredníctvom dakovného e-mailu o poctivosti nálezcovi informoval aj primátora mesta a našu redakciu.

(jh)

Dve omilostenia podľa starých kroník...

Amnestiu mal v Leopoldove udeľovať sám cisár

Prvou väčšou amnestiou, ktorá sa dotkla aj Leopoldova a máme o nej podrobnejšie informácie, bola amnestia v roku 1857, keď leopoldovská pevnosť síce nie dlho, ale už takmer naplno slúžila svojmu novému účelu v trestnom či aj prevýchovnom zmysle. Na rakúskom-uhorskom tróne sedel už deviaty rok cisár František Jozef a po jeho boku stála Alžbeta Bavorská, známa Sissi. V Leopoldove v čase veľkých premien pevnosti na trestnicu v tom čase velil vo funkcii správcu Jakub Šefčuk.

Na začiatku marca vytrhla z rutínnej práce predstavenstvo trestnice očakávaná návšteva cisára v Uhorsku. Počas nej Jeho Veličenstvo s manželkou zvažovali aj návštevu Leopoldova a Ilavy. Krajinský správca Uhorska dal teda vedieť príslušným hlavným súdom, že pri návšteve panovníka bude udelená niektorým trestancom amnestia. Malo ísť o odsúdencov patriacich do budapeštianskeho (peštianskeho) a bratislavského (prešporského) správneho obvodu. A tak hlavný prešporský súd dal leopoldovskému správcovi Šefčukovi tajnú inštrukciu, aby čím skôr zostavil a podal miestodržiteľstvu zoznam trestancov, ktorí by si amnestiu zaslúžili.

Utajovaná amnestia

Vedenie trestnice tak zrazu malo pred sebou obzvlášť zodpovednú úlohu, navyše bolo pravdepodobné, že amnestiu príde týmto trestancom oznámiť sám cisár. Predovšetkým bolo treba zistiť stav trestancov podľa príslušnosti ku konkrétnym súdom, skúmať ich správanie, pravidelne zvolávať úradníkov, pisárov, duchovných a hlavných dozorcov, aby premýšľali o návrhoch konkrétnych kandidátov na amnestiu a o ich zdôvodneniach. Samozrejme, všetko sa muselo uskutočňovať v najprísnejšej tajnosti, aby sa väzni zbytočne nenádejali a aby nevznikli prípadné nepokoje.

Ako vyplýva zo správy, v Leopoldove v tom

čase bolo 697 trestancov, ktorých odsúdili súdy v Prešporku, Trnave, Trenčíne, Nitre, Dolnom Kubíne, Banskej Bystrici a Balážskych Ďarmotách, teda súdy v pôsobnosti prešporského hlavného súdu. Správa trestnice vo svojom prvom návrhu zo 4. marca 1857 odporúčala na milosť 38 trestancov. Boli medzi nimi napríklad istý lekár Reich, advokát Gessner, ale aj istý mešťan, adjunkt (pobočník dôstojníka), ostatní navrhovaní boli roľníci, robotníci či sluhovia, ktorí boli odsúdení za zabitie či krádež. *„Jeden za druhým prichádzali prípisy a výzvy aj od ostatných hlavných súdov. Sú to kaligrafické diela vtedajšej byrokracie, úhladne vystavené listiny, prílišnou zdvorilosťou štylizované. Podľa mien podpísaných súdnych predsedov, títo boli na hornom Uhorsku zväčša Slováci, v Zadunajsku Maďari – ale úradovali vyberanou nemčinou,“* uvádza o listinách, ktoré tvorili súčasť zničeného archívu leopoldovskej pevnosti-trestnice, kanonik, kronikár-väzeň Karol Körper.

Veľké prípravy, očakávania i sklamania

O dva týždne neskôr prednosta Šefčuk poslal predsedovi hlavného súdu v Košiciach so sídlom v Prešove výkaz s menami ôsmich trestancov navrhnutých na omilostenie, a to spomedzi 41 trestancov patriacich do právomocí košického súdneho obvodu. Celkový počet trestancov bol vtedy 688. Úradná úprava totiž znela v tom zmysle, že počet navrhovaných na omilostenie nemá presahovať osem percent všetkých odsúdencov trestnice. Niektoré súdy si zasa samy vyžiadali návrhy – 22. marca takto odišiel skoncipovaný návrh z Leopoldova do maďarského Šopronu, v ten istý deň veliteľ stráže, neskorší pisár Žemlička vybavoval vyžiadaný spis pre predsedu rábskeho stoličného súdu, o štyri dni zasa pre ďalší súd. Ako sa dozvedáme neskôr, pôvodné návrhy predstavenstvo trestnice priebiežne aj kori-

govalo – napríklad ešte 19. augusta 1857 hlásil správca Šefčuk Hlavnému súdu v Prešporku, že istý trestanec sa prehrešil proti disciplíne a treba ho zo zoznamu navrhnutých na milosť vyškrtnúť.

Pochopiteľne, ani plánovanú návštevu cisára v pevnosti sa nepodarilo nadiľho utajiť. Medzitým sa o nej dozvedeli aj odsúdenci a logicky tak nervozita narastala každým dňom. Inžinier Strasskraba, ktorý zodpovedal za prestavbu pevnosti, súril v práci murárov, správca trestnice Šefčuk riadil posudzovanie návrhov na omilostenie, za ktoré napokon aj osobne zodpovedal nielen miestodržiteľstvu, ale aj samému cisárovi, a zároveň organizoval všetko potrebné, čo súviselo s prípadnou monarchovou návštevou.

Všetci očakávali nové a podrobnejšie správy o plánovanej návšteve, odsúdenci sa zasa medzi sebou dohadovali, kto asi dostane milosť. Veľké prípravy aj nádeje však zaraz zrušila neočakávaná správa: 9. apríla bratislavské miestodržiteľstvo dáva správcovi Šefčukovi veľmi dôvernú informáciu, že podľa definitívneho cestovného programu Jeho cisársko-kráľovské apoštolské Veličenstvo nepríde ani do Ilavy, ani do Leopoldova, a tak všetky prípravy na omilostenie sa stávajú bezpredmetné.

Prichádzajú milosti – aj neskoro

Aj keď teda cisár do Leopoldova nakoniec neprišiel, predsa len prišlo prvé omilostenie. Žiaľ, neskoro... Desiateho mája 1857 večer o pol desiatej dorazil do pevnosti udychčaný kuriér, zvláštny posol od samého prezidenta bratislavského miestodržiteľstva. Oznámil, že cisár podpísal v Budíne (Budapešti) 8. mája najmilostivejší dekrét, podľa ktorého odpúšťa ďalší trest všetkým tým, ktorí si odpykávajú trest za velezradu, povstanie alebo vzburu v uhorskej časti monarchie. Omilostenie trestancov za takéto skutky sa v Leopoldove dotýkalo len jedného odsúdenca – Antona Janicsa, iným menom Mutha. A toho bolo podľa dekrétu treba hneď prepustiť. Správca Šefčuk však prostredníctvom tohto kuriéra miestodržiteľstvu musel ohlásiť, že omilostený trestanec

zomrel ešte 29. septembra predchádzajúceho roka v nemocnici trestnice...

Lepšie už pochodil ďalší kuriér, ktorý prišiel do pevnosti 26. augusta 1857. Ten sa stal skutočným poslom slobody. Prostredníctvom neho prezident bratislavského miestodržiteľstva informoval, že podľa oznámenia generálneho guvernéra arcikniežaťa Albrechta udelil cisár milosť štrnástim trestancom z Leopoldova, medzi nimi aj spomínanému lekárovi Reichovi, devätnástim odsúdencom odpustil polovicu trestu a jednému skrátil trest o rok.

Druhú amnestiu oznámili v kostole

K ďalšej amnestii sa schylovalo o desať rokov neskôr, pri príležitosti korunovania Františka Jozefa I. Cisár síce vládol už od roku 1848, korunovali ho však až 8. júna 1867. V tom období bol riaditeľom trestnice Ján Fekete. No a medzi odsúdencami sa okrem korunovácie vo všetkých pádoch skloňovalo slovo amnestia. Tá napokon aj prišla, dokonca postupne.

Prvý telegram s menami štrnástich šťastlivcov, ktorým kráľ pri príležitosti svojej inaugurácie udelil milosť, priniesol do trestnice zvláštny peší kuriér z Nitry 2. júna ráno, kam dekrét prišiel deň predtým. Prekvapený aj natešený riaditeľ Fekete sa nevedel zdržať a keďže odsúdenci boli práve na svätej omši, využil príležitosť na to, aby im radostnú správu oznámil priamo v kostole. Neuvedomil si však, že je to správa radostná

len pre niektorých. Pre iných to bolo skôr potvrdenie trestu a začiatok dezilúzie: „Nebolo vraj možno bez pohnutia pozorovať ohromný účinok tohto vyhlásenia práve v kostole, kde sa aj náboženská nálada tým pozdvihla. Bolo vidieť nadšenie a radosť u tých, ktorých kráľovská milosť oslobodila od pút, ale bolo vidieť aj sklamanie a zdrcujúcu bolesť na tvárach tých, ktorí tú milosť tiež očakávali. Keď to Fekete videl, že telegram má aj účinok smutný, ponáhlal sa vyhlásiť, že riaditeľstvo práve dňom pred tým predostrelo ďalší soznam trestancov, ktorí si omilostenie zasluhujú. Povedal na potechu aj to, že omilostení už mnoho rokov čakali na túto udalosť, a boli už viac rázy predostretí na milosť,“ uvádza podrobnosti Karol Körper.

„Podozrivé“ omilostenia

Zakrátko prišiel od ministra spravodlivosti do trestnice ďalší telegram. Dorazil 7. júna 1867, v predvečer korunovácie Františka Jozefa I. Telegram nariadoval na druhý deň, teda v deň korunovácie, prepustiť ďalších štyroch väzňov, avšak všetci boli z Rakúska. Bola to zvláštna situácia, že korunovali uhorského kráľa a po nemecky písané depeše s panovníkovou milosťou oslobodzovali až na malé výnimky len väzňov s nemeckou národnosťou... No aj tak to ostatným dávalo ešte akú-takú šancu na vyslobodenie sa. Aj samého riaditeľa Feketeho, hrdého Mađara, národnostná štruktúra omilostených trestancov prekvapila a zaumienil si upozorniť na to aj ministerstvo. Vo svojej telegrafickej odpovedi v nemčine naliehavo prosil, aby aj ním navrhovaní trestanci boli omilostení, lebo si to naozaj zaslúžia a oduševnene čakajú na akt najvyššej priazne...

Medzitým sa v pevnosti odbavovali oslavy korunovácie cisára a kráľa. Ešte v predvečer korunovácie ponurá trestnica zažila nezvyčajnú a peknú slávnosť. Po večernom zvonení o ôsmej hodine väzenská kapela začala vyhrávať pred hlavnou strážnicou a potom muzika obišla celú pevnosť a budovy, v ktorých žili trestanci. O deviatej podľa nariadenia kardinála sa rozozvučali zvony v

Leopoldove aj v celom okolí a trestanecká kapela ďalej sprevádzala spev trestaneckého speváckeho zboru, ktorý vonku zaspieval aj ľudový hymnu. Pred bočnou kaplnkou kostola odhalili transparent, pred ním na akejsi tribúne boli vystavené mená členov novej vlády a sama tribúna sa topila v kvetoch. Na pódiu oslavne vystúpil trestanec Ervin Schweinitz, akýsi skrachovaný rakúsky gróf, vzápätí väzenská muzika zahrala ešte zopár skladieb a oslavujúci sa napokon v pokoji rozišli. Na slávnosti boli z každého oddielu štyria odsúdenci. Na druhý deň sa nepracovalo, v kostole sa odbavovalo dvojpoobožností, kňazi oduševnene kázali a bohoslužby mali aj nekatolícki väzni.

Riaditeľ žiadal ďalšie milosti

O priebehu osláv ešte v ten deň referoval riaditeľ Fekete ministrovi pravosúdia (spravodlivosti) Baltazárovi Horváthovi. Hlásenie využil aj na to, aby znovu poprosil ministra, aby sprostredkoval u kráľa milosť aj pre tých, ktorých podľa zásluh navrhol v zozname sám Fekete: „Keď sa s hlbokou podrobnosťou a úctou osmelujem Vašu Excelenciu o všetkých týchto udalostiach upovedomiť, nech mi je dovolené znova orodovať o Vašu otcovskú pozornosť, o Váš srdečný príhovor, aby ste u Jeho apoštolského Veličenstva preláskovo sprostredkovať ráčili najvyššiu milosť pre trestancov predostretých v mojej žiadosti poslanej 1. júna pod číslom 304, na ktorú najvyššiu milosť že sú hodní a že ich pokladáme za zaslúžilých pre ňu, na to nachádzame podnet v ich dobrom vzornom chovaní sa, v ch zlomenej vášni a v ich od danej a trepezlivej krotkosti, ktorou v Bohu zakotvenej uspokojenosti znášajú svoje utrpenia a teraz mnohonásobnou nádejou visí všetka blaženosť ich duší, ich budúcnosti a ich kvíliacich rodín na našich krajinských slávnostiach, ktorých dožiť sa je už tiež šťastím,“ uvádza preklade listu Karol Körper. Ako napokon vrchnosť naložila s touto Feketeho žiadosťou o amnestovanie ním vybraných trestancov, odpovedať v tejto chvíli už nevieme...

Pripravil Juraj Hladký.

Brutálna zostava potvrdila minuloročné víťazstvo v 5. ročníku mikulášskeho miniligového turnaja

Po roku sa v mestskej nafukovacej športovej hale uskutočnil v poradí už 5. ročník obľúbeného turnaja vo futbale, ktorý organizovala Leopoldovská futbalová miniliga. V sobotu ôsmeho decembra sa na ňom zúčastnilo desať družstiev s vynikajúcou účasťou 114 hráčov. Okrem družstiev z Leopoldova sa na turnaji zúčastnili aj družstvá zložené z hráčov z Červeníka, Šulekova, Maduníc, Hlohovca a Kľačian. Družstvá boli rozdelené do dvoch skupín po päť družstiev. Skupina Leopoldov hrala svoje stretnutia dopoludnia a skupina Zvyšok sveta popoludní. Z každej skupiny postúpili do ďalších bojov prvé dve družstvá.

Skupinu Leopoldov tvorili družstvá Brutálna zostava, CCCP, Kalamita, Legia Skazy a Old skul. V skupine Zvyšok sveta hrali družstvá AFC Traktor Čeljabinsk, Autofair Leopoldov, Bardi, OFK a Pivná parta.

Výsledky po skupinovej fáze:

Skupina Leopoldov

Poradie	Družstvo	Zápasy	V	R	P	Skóre	Body
1	Legia Skazy	4	4	0	0	15:2	12
2	Brutálna zostava	4	3	0	1	19:4	9
3	CCCP	4	2	0	2	5:7	6
4	Kalamita	4	0	1	3	4:14	1
5	OLD SKUL	4	0	1	3	0:16	1

Skupina Zvyšok sveta

Poradie	Družstvo	Zápasy	V	R	P	Skóre	Body
1	Autofair Leopoldov	4	3	1	0	11:1	10
2	Bardi	4	3	0	1	4:1	9
3	OFK	4	2	1	1	8:4	7
4	Pivná parta	4	1	0	3	3:9	3
5	AFC Traktor Čeljabinsk	4	0	0	4	0:11	0

V skupine Leopoldov zvíťazilo družstvo Legia Skazy a bez straty bodu a postúpilo spolu s Brutálnou zostavou do vyradovacej fázy. V skupine Zvyšok sveta dominoval tím Autofair Leopoldov, s ktorým postúpilo družstvo Bardi zložené s hráčov Leopoldova, Šulekova a Hlohovca. Víťaz skupiny Leopoldov, Legia Skazy, nastúpil v prvom semifinále proti druhému celku skupiny Zvyšok sveta tímu Bardi. Hráči Legie Skazy napokon s pomerne jednoznačným výsledkom postúpili do finále.

V druhom semifinále narazili na seba družstvá Brutálna zostava a Autofair Leopoldov. Po pomerne vyrovnanom prvom polčase v druhom vstrelili hráči Brutálnej zostavy dva góly, ktoré im zabezpečili postup do finále. V zápase o 3. miesto sa stretli porazení semifinalisti Bardi a Autofair Leopoldov. Zápas sa skončil jednoznačným výsledkom 5:2 a víťazstvom Autofairu.

Vo finále sa predstavili dve družstvá zo skupiny Leopoldov – Legia Skazy a Brutálna zostava, ktoré sa už stretli aj v základnej skupine. Stretnutie malo vyrovnaný priebeh rovnako ako v základnej skupine. Po riadnom hracom čase bol výsledok 1:1, a tak nasledovali strely zo značky pokutového kopu. V rozstrele mali nakoniec viac šťastia hráči Brutálnej zostavy, ktorí obhájili minuloročné prvenstvo v turnaji.

O dodržiavanie pravidiel sa aj tento rok starali ligoví rozhodcovia Marián Krč-Konečný a Jaroslav Kravárik, ktorým sa darilo bezproblémovo riešiť všetky sporné situácie.

Po skončení turnaja si ceny prevzali aj **najlepší jednotlivci** v dvoch kategóriách:

najlepší strelec – 6 gólov – Matúš Brezovský (Legia Skazy) a

najlepší brankár – Peter Tvrdý (Legia Skazy).

Aj tento ročník si hráči aj diváci pochvaľovali priebeh turnaja a spolu s hlavným organizátorom všetkých ročníkov Jozefom Krilekom sa tešia na ďalší ročník.

Pripravil Jozef Krilek.

Šachové okienko po roku alebo ako ďalej?

Šachová rubrika existuje v našom časopise už jeden rok. Spýtali sme sa jej zakladateľa - šachového skladateľa, historika i publicistu v jednej osobe - Gorazda Kollárika na skúsenosti s ňou:

● **Gorazd, začnem náš rozhovor s otázkami pekne po poriadku. Čo vás priviedlo na vytvorenie šachovej rubriky?**

S takouto myšlienkou som sa pohrával niekoľko rokov, lebo sa netajím tým, že vždy sa

mi páčili noviny i časopisy so šachovou rubrikou i s diagramom, ktoré ma magicky priťahovali ako diváka, ktorý sa pozrie na pekný obraz. Tiež som chcel prísť s niečím novým, čo ešte v našom dvojmesačníku nebolo. Vychádzal som pritom zo šachovej tradície v našom malom meste, ktorá trvá už niekoľko desaťročí. Šachových rubrik v regionálnej i lokálnej tlači je ako húb v lese počas suchého leta nielen na Slovensku, ale pravdepodobne aj v Európe. Keď už nemáme v Leopoldove šachový klub, tak aspoň máme Šachové okienko...

● Kde môžeme hľadať príčiny tohto nezáujmu o šachovú rubriku?

Príčiny vidím najmenej dve. V prvom rade je to nezáujem zo strany redakcií týchto časopisov, ktoré sa pozerajú hlavne na komerčnú stránku novovznikajúcej rubriky - kolko čitateľov, a teda aj kupujúcich im táto zmena prinesie. Po druhé zostáva otázkou, kto takúto rubriku bude pripravovať, keď sa počíta s jej existenciou na niekoľko rokov? Musí to byť človek, ktorý má dlhoročné skúsenosti v oblasti kompozičného šachu, lebo týmto smerom bude rubrika orientovaná, a aj nájsť záľubu v takejto redaktorskej práci. Hovorí sa, že život je zmena, a takáto zmena sa aj mne páčila.

● Máte azda nejakú negatívnu životnú skúsenosť so šachovou rubrikou?

V jednom okresnom spoločenskom mesačníku mi dovolili vytvoriť Šachový kútik, ale nemyslel som si, že po piatich rubrikách zanikne tak rýchlo, ako aj vznikol. Zánik šachovej rubriky so mnou nikto vopred nekonzultoval a aj vysvetlenie po mojej otázke „Prečo?“ prišlo veľmi oneskorene: vraj pre malý záujem čitateľov vzhľadom na počet predaných kusov spoločenského magazínu. Myslím si, že to bola len výhovorka, lebo šachová rubrika zaberala v časopise len málo miesta a tiež nemožno hneď na začiatku čakať veľký záujem riešiteľov.

● Ako to vyzerá so záujmom čitateľov v našom dvojmesačníku?

V priemere prichádza päť až osem odpovedí na jednu šachovú skladbu, čo môžeme na

začiatok považovať za primeraný počet. Odpovede prichádzajú aj spoza hranice nášho mesta i od bývalých Leopoldovčanov - šachistov, akým je napr. Ján Marko z Bratislavy, ktorý sa prejavil ako správny lo-kálpatriot. Aktívnym sa ukázal aj Vladimír Tačovský, ktorý ako stredoškolský pedagóg založil v škole šachový krúžok a chce počas výučby šachu využívať aj šachové skladby z nášho Šachového okienka. Renáta Vančová správne navrhla oprášiť šachové súpravy doma od prachu. Sú aj ďalší, tzv. sviatoční riešitelia, ktorí sa priznávajú, že riešenia neposielať z rôznych a nám neznámych príčin. Ohlasy našich čitateľov zaznamenávame a aj ich priebežne uverejňujeme. Zatiaľ boli všetky len pozitívne. Stretli sme sa však aj s jedným falošným riešiteľom, ktorý riešenie neposlal a pravdepodobne ani neovláda základy šachovej hry, ale po výhru si bez hanby prišiel...

● Snažíte sa na propagáciu šachovej rubriky využívať aj skrytú reklamu?

O vzniku Šachového okienka som informoval viacerých riešiteľov, z ktorých niektorí aj aktívne zareagovali. Využil som tiež zastávku Šachového vlaku v Piešťanoch, kde som odovzdal riaditeľovi Pražskej šachovej spoločnosti Pavlovi Matochovi jedno číslo nášho dvojmesačníka so šachovým diagramom, aby aj v hlavnom meste Českej republiky vedeli, že v Leopoldove okrem väznice máme aj časopis so šachovou rubrikou. Tiež nás z Bratislavy sleduje aspoň cez našu webovú stránku súčasný predseda Slovenskej organizácie kompozičného šachu Bedrich Formánek, ktorý má dlhoročné skúsenosti s vedením šachových rubrik v printových médiách.

● Aký význam má šachová rubrika a aké bude jej ďalšie pokračovanie?

V posledných dvoch rokoch na Slovensku zanikli dva odborné šachové časopisy pre praktický i korešpondenčný šach, lebo v dôsledku svetovej hospodárskej krízy stratili podporu od štátu a len z príspevkov predplatiteľov nemôžu existovať. Ich nevýhodou bolo to, že nebolo možné kúpiť ich v novi-

nových stánkoch. Boli určené len pre predplatiteľov. Túto nevýhodu nemá regionálna a lokálna tlač, kde vidím veľké rezervy v popularizácii šachovej hry medzi obyvateľmi. Tiež je tu miesto na uverejňovanie originálnych skladieb najmä pre začínajúcich šachových skladateľov. Doteraz sme mali zo šiestich problémov dva originály. Nepochybujem o tom, že ešte ďalšie pribudnú. Pre šachového skladateľa je potešením, keď sa mu podarí zložiť šachovú skladbu a pre riešiteľa zase to, že ju vyrieši. Nesmieme zabúdať ani na veľkého strašiaka súčasnej doby pre seniorov, ktorým je Alzheimerova choroba. Šach je jedna z najnáročnejších logických hier, ktorá dokáže intenzívne zamestnať mozgové bunky, a tak podporovať ich činnosť. Pre mládež je vhodnou zábavou na celý život bez rozdielu veku a pohlavia, ako sa len bezcieľne túlať po uliciach. Keď niekto začne niekedy písať his-

tóriu šachových rubrik na Slovensku, tak iste bude musieť siahnuť aj po našom časopise. Tiež vyzývam leopoldovských šachistov, aby sa nebáli posilať riešenia šachových skladieb. Na tomto mieste by som chcel poďakovať redakcii časopisu Leopoldov za to, že sa vybrala týmto správnym smerom: podporovať propagáciu šachu medzi obyvateľmi nášho mesta. Takže hra pokračuje ďalej a aj v novom roku 2013 pripravím pre našich riešiteľov ďalšiu šesticu zaujímavých skladieb. Na konci nášho krátkeho rozhovoru ešte poznamenám, že v tomto roku (2013) uplynie dvesto rokov od založenia prvej šachovej rubriky na svete. Stalo sa to 9. júla 1813 v anglickom denníku Liverpool Mercury. História šachových rubrik v regionálnej i lokálnej tlači, kam patrí aj naše Šachové okienko, je ešte kratšia a zaželajme si jej dlhé trvanie...

Za rozhovor ďakuje Juraj Hladký.

Predstavujú sa naši riešitelia

Ako päťročnú ma naučil základné pravidlá kráľovskej hry môj otec. Doma so mnou usilovne trénoval a súčasne si cvičil na mne svoje pedagogické schopnosti. Hrávali sme spoločne hlavne „bleskovky“. Neskôr sa pridala k nám aj moja sestra Stanka. Riešili sme rôzne šachové skladby z novín aj časopisov. Potom otec začal so mnou navštevovať šachové turnaje. Bola som jeho učenlivou žiačkou, lebo som mala pri hre veľkú trpezlivosť.

Hrala som tiež v súťaži družstiev - dorastencov, kde sme skončili na prvej priečke ako majstri republiky (1997/98). Niekolkokrát som sa zúčastnila aj na medzinárodných turnajoch Slovak Open v Hlohovci a tiež aj na majstrovstvách Slovenska v korešpondenčnom šachu i finále VI. olympiády žien, kde som na druhej šachovnici získala štyri body z deviatich partíí, čo bolo najviac z našich štyroch reprezentantiek.

Pracujem ako účtovná manažérka v medzinárodnej firme. Mám veľmi náročné povolanie, ktoré mi zaberá aj veľa voľného času. Momentálne som na materskej dovolenke s druhou dcérou. Šachu sa už toľko nevenujem, ale neznamená to, že som naň celkom zabudla. Občas si prečítam novinky na internete zo šachového života, vyriešim nejakú šachovú skladbu a pošlem jej riešenie. Po upozornení od Gorazda Kollárika na existenciu Šachového okienka v časopise Leopoldov som začala riešiť skladby z tohto dvojmesačníka. Som rada, že v takom malom meste sa snaží redakcia tohto zaujímavého periodika o popularizáciu kráľovskej hry. Držím Vám palce a želim veľa nových riešiteľov!

Miroslava Mazáčková

Šachové okienko

Autor trojťažky na diagrame je známy básnik, literárny historik i kritik, prekladateľ, evanjelický kňaz a tajomník Matice slovenskej v období rokov 1919 až 1932. Bol jedným zo signatárov Martinskej deklarácie z 30. októbra 1918. Narodil sa v Mošovciach 26.12.1892 a zomrel 15.2.1955 v Pezinku. Minulý rok v decembri si kultúrna verejnosť pripomenula jeho nedožitú 120. narodeninu. Zaslúžil sa o popularizáciu kompozičného šachu na Slovensku, čo o ňom málokto vie. Napísal článok Z minulosti šachu na Slovensku, ktorý bol uverejnený v Prvej slovenskej knihe šachovej r. 1930. Nevie sa presne, koľko šachových skladieb zložil, ale aspoň jedna sa našla. Riešenie nie je zložité, ale riešiteľa môže prekvapiť úvodník (prvý ťah bieleho). Biely ťahá a dá mat najneskôr tretím ťahom. Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do konca marca 2013. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený.

Riešenie skladby č. 6 (Sýč): Zvodnosť 1.Da6? hrozí 2.Dc4 mat, 1. - Kc5 2.Da7 mat, vyvrátenie zvodnosti 1. - Vf6!; zvodnosť 1.Df5? hrozí 2.Jxc6 mat, 1. - Jxe5 2.Dxe5 mat, vyvrátenie zvodnosti 1. - Vd5! Rieši: **1.Df8! tempo** (čierny je v výhode ťahu), 1. - Kc5,c5,Vf6,Jf7 lub. 2.Jd7,Jc6,Jxc6,Dxd6 mat. Pekne pôsobí bieleho batéria strelec - jazdec. Pri porovnaní matov vo zvodnostiach a riešení po 1. - Kc5 a 1. - Jxe5 vznikla ich zámena. Dvojťažka bola autorovou prvou skladbou. Výborná prvotina, ktorá ukázala autorov zmysel pre šachovú kompozíciu, len škoda, že po obranách: 1. - Vd8 a 1. - Vd7 vychádzajú súčasne dva maty: 2.Jxc6 a 2.Jxf7. Ako výherca za správne vyriešenie skladby č. 6 bol vyžrebovaný Ľuboš Oravec z Bratislavy.

Skladba č. 7

Štefan Krčméry

Prvá slovenská kniha šachová (1930)

Mat 3. ťahom (6 - 3)

(GK)

Termíny odvozu PET fliaš a ostatných plastov a papiera v Leopoldove v prvom polroku 2013

Plasty		Papier	
Január:	31. štvrtok	Január:	-
Február:	28. štvrtok	Február:	8. piatok
Marec:	28. štvrtok	Marec:	22. piatok
Apríl:	25. štvrtok	Apríl:	-
Máj:	23. štvrtok	Máj:	3. piatok
Jún:	20. štvrtok	Jún:	14. piatok
Júl:	I. okruh 18. štvrtok	Júl:	26. piatok
	II. okruh 19. piatok		

Gitku zaujalo...

Najväčší kresťanský sviatok

Napriek tomu, že počasie zatiaľ ani vzdialene nepripomína jar a aj obálka nášho časopisu si ešte spomína na Vianoce, Veľká noc je už predo dvermi. Preto sme pre vás v rubrike Gitku zaujalo pripravili čosi o histórii veľkonočných tradícií.

Veľká noc sa vždy oslavuje prvú nedeľu po prvom jarnom mesačnom splne. K jarnej oslave slnovratu, ku vzkrieseniu prírody zo zimného spánku sa viaže mnoho starých zvykov, pochádzajúcich ešte z pohanských čias. Pod vplyvom kresťanstva získali veľkonočné sviatky náboženský charakter a boli zasvätené pamiatke umučenia a vzkriesenia Ježiša Krista.

Velkej noci predchádza štyridsaťdňový pôst. Jeho súčasťou je šesť nediel – poslednou je Kvetná. Na Kvetnú nedeľu sa bahniatka v kostoloch svätili. Ľudia ich strkali na poliach do zeme na ochranu pred krupobitím a doma za obrazy, aby chránili domy pred hromom.

ZELENÝ ŠTVRTOK

V tento deň pri Poslednej večeri Kristus ustanovil sviatosť kňazstva a sviatosť oltáru – Eucharistiu. Chlieb premenil na svoje telo a víno na svoju krv.

Podľa ľudovej tradície je ráno dobré skoro vstať a umýť sa rosou. Vraj sa tak zabráni lišajom a iným chorobám. V ten deň naposledy zaznejú zvony, ktoré potom zmlknu až do Bielej soboty. Pri poslednom zvonení treba cinkať peniazmi, aby sa vás držali po celý rok. Namiesto zvonenia sa až do Vzkriesenia ozývajú ráno, na obed a večer rôzne rapkáče, hrkáče a klepáče.

VEĽKÝ PIATOK

Tento deň je v katolíckej liturgii dňom smútku. Cirkev prežíva umučenie a smrť Spasiteľa. Ježiš, nesúc svoj kríž, bol vyvedený von na miesto zvané Lebka, po hebrejsky Golgota, kde bol ukrižovaný. Dôkazom účasti na utrpení Ježiša Krista je prísny pôst. Aby mal Ježiš v hrobe pokoj, nesmelo sa hýbať s pôdou, pracovať na poli ani v záhrade. Tiež sa podľa ľudovej tradície neperala bielizeň. Gazdiné si dávali pozor, aby nepožičovali nič z domácnosti, pretože požičanými vecami sa vraj dalo čarovať. Na Veľký piatok sa údajne otvára zem a vydáva poklady.

BIELA SOBOTA

V tento deň sa nekonajú až do polnoci nijaké bohoslužby. Telo Ježiša ležalo zabalené v bielej plachte v hrobe. Ľudia čakajú na jeho vzkriesenie. Podľa tradície bolo v domácnosti zvykom uhasiť všetky ohniská. Oheň vzbĺkol v kostoloch až o polnoci zo soboty na nedeľu, keď sa vlastne začína oslava vzkriesenia a života. Noc Bielej soboty sa nazýva aj Veľká, odkiaľ pochádza aj názov sviatku vzkriesenia Pána – Veľká noc.

VEĽKONOČNÁ NEDEĽA

Týmto dňom sa začína veľkonočné obdobie, ktoré trvá až do Turíc a v ňom si pripomíname posledné dni pozemského života Ježiša Krista. V tento deň sa svätili baranček a bochník, ale aj vajcia, chlieb a víno. Podľa tradície každý, kto prišiel do domácnosti, dostal kus svätého chleba. Popoludní sa farbili kraslice.

VEĽKONOČNÝ PONDELOK

Neviažu sa k nemu nijaké liturgické úkony. Z hľadiska ľudovej tradície je to však najvýznamnejší deň veľkonočných sviatkov. Neodmysliteľne k nemu však patrí šibačka.

Zdroj: bratislavskenoviny.sk (brn)

Pripravila Gitka Bayerová

Spoločenská kronika

Január - február

Uzavreli manželstvo

Marcel Štefanka
a Mgr. Jana Hladká
Peter Masaryk
a Lucia Weissová

Narodili sa

Monika Šulíková
Martin Pagáč
Matej Jurík
Tomáš Tittel
Marcus Paulík
Michal Mati
Leo Ďuračka

Naši jubilanti

60-roční

Gabriela Blašková
Drahomíra Božanská
Jozef Hudec
Jozef Juriš
Marta Karabová
Miroslav Kleiman
Magdaléna Košlabová
Blažej Pavelka
Peter Sahul
Jozef Štiták
Dušan Ulík

65-roční

Kvetoslava Balážová
Dagmar Hamadová

Alžbeta Hargašová
Michal Kadaš
Ján Kršňák
Karol Minárik
Tomáš Šablický
Anna Šenková
Ctibor Valko

70-roční

Lýdia Holíková
Jozefína Hrašková
Mária Ješková
Milan Kocian
Helena Mináriková
Mária Motešická
Anna Píknová

75-roční

Mária Oravcová
Martin Repka
Alžbeta Uherčíková
Štefánia Žovinová

80-roční

Ludmila Andrášiková
Anna Ilková
Cyril Koleník
Irena Staneková

81-ročné

Eleonóra Chmelanová
Margita Švančarová

82-roční

Ján Bednárik

83-roční

Mária Adamkovičová
Júlián Blaško
Jozef Ondrušek

85-roční

Anna Bencová,
Terézia Kadlečíková
Emil Marcinka
Emil Vnučko

87-ročné

Helena Guľová
Helena Hladká

88-ročný

Ivan Pach

91-ročná

Otília Gonová

Opustili nás

Rudolf Jablonický
František Synek
Rastislav Huska
Helena Lehotská
Ján Pavlus

Spracovala 13.2.2013
Bc. Viera Lietavová

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 27. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Moravčíková, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Asistentka: Marieta Patajová. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 0,33 EUR. (10 Sk) Náklad: 499 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10.

Foto: M. Moravčíková